Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda"
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
(201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XCII. Ч. 155. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 15-го СЕРПНЯ 1985 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, AUGUST 15, 1985 No. 155. VOL. XCII.

В Гарвардській школі навчаються 69 студентів

Кеймбридж, Масс. (ФКУ). — Прибувши навіть з так далека, як з Арґентини, Західньої Німеччини та Китаю, 69 студентів і студенток були учасниками інтенсивної, восьмитижневої програми українських студій Гарвардської літньої школи. Це вже 15-та з ряду програма українознавства в Гарварді.

Починаючи з 1971 року понад 1,000 студентів пройшли курси української літньої програми. То ж у цьогорічній групі — 28 студентів і 41 студентка — був хтось хто став тисячною особою — учасником Гарвардської україністики.

Цьогорічні студенти прибули із 16-ти стейтів Америки і з п'ятьох інших країн. Перед вів Ню Йорк — 13, відтак Массачусетс — 11, Ілліной — 7, Каліфорнія, Пенсильванія та Огайо по 6. Прибули теж студенти з Канади — 4, як і дивуватись можна, що були також студенти з Атлянти, Дж., із Сіятлу, Ваш., із Сібрук, Тексас, та з трьох країн Европи й Азії.

Вік студентів — від 17 до 46 років. Більшість з них це студенти університетів, які тут у Гарварді хочуть здобути додаткові кредити, які можна перенести до програм навчання в їхніх університетах. Теж велика частина (16 осіб) — це вже аспіранти, які хоч і спеціялізуються часто в практичних ділянках (медицина, інженерія тощо) рішили взяти літні вакації, щоб у тому часі студіювати теж українську мову, літературу чи історію.

Починаючи 24-го червня, учасники програми відвідували щоденні кляси навчання та вправи в розмові. Звичайно вони вибирають собі два курси із шести, які є до їхньої диспозиції.

У трьох клясах мови було 49 студентів. Навчали: Люба Дика, Юрій Мігайчук і д-р Богдан Струмінський. Курси історії, що їх викладали проф. Юрій Божик і д-р Доналд Остроскі, вибрали 55 студентів, а на курсі літератури, якого викладачем був проф. Омре Ронен, було 10 студентів. Згідно з тими числами, виглядає, що українські курси були найбільш популярними серед курсів всієї Гарвардської Літньої Школи.

Курси української мови були випонені зголошеними учасниками вже на три тижні перед початком програми. Знову ж проф. Божика кляса історії України із 47 студентами, була однією з найбільших кляс в цілій цьогорічній Гарвардській літній програмі гуманістичного факультету.

Перевидано словник правничої мови

К. Церкевич і В. Павловський в редакції „Свободи".

Джерзі Сіті, Н. Дж. — До редакції „Свободи" загостили редактори словника правничої мови Кость Церкевич і Вадим Павловський, щоб передати саме перевиданий словник російсько-української правничої мови пера академіка Агатангела Ю. Кримського, визначного українського мовознавця, орієнталіста і літератора.

Це друге видання словника появилося заходами і у видавництві Науково-Дослідного Товариства Української Термінології, що його очолює К. Церкевич, а заступником голови є В. Павловський і вони обидва його доповнили.

Перше видання словника появилося у 1926 році, але на думку його видавців, він не втратив актуальности до тепер і тому вони саме вирішили опрацювати його друге видання.

К. Церкевич інформує, що текст словника не змінений з уваги на те, щоб він залишився як історичний документ своєї доби. Він вияснив редакторам, що хоча це правничий словник, він показався корисним також для інших цілей. Наприклад, в часі німецької окупації, його широко використовували як єдиний правописний словник.

У передмові до другого видання знаходимо пояснення, що інж. Ісаак Десяк приготовив і упорядкував додатковий словничок з кримінального жарґону, а цілий словник має 67.000 слів.

Редактори пояснюють нам, що крім перевидання того словника група професіоналістів НДТУТ готує до друку енциклопедичний „Англійсько-Український економічний словник", де буде подано багато правничих термінів з української та англійської мови і він стане в пригоді тим усім, що тепер користуються словником А. Кримського. Редактори є свідомі і того, що цей перший словник ви-

(Закінчення на стор. 4)

В ЗСА відбуваються протести проти апартаїду

Ню Йорк. — Тут у вівторок, 13-го серпня, відбулася велика демонстрація проти уряду Південної Африки та подій, що там тепер відбуваються.

Великі маси людей, яких поліція оцінювала на 15,000 зібралися на 42-ій вулиці поміж 1-ою і 2-ою авеню, щоб відтак походом перейти біля будинку Об'єднаних Націй аж до консуляту Південної Африки, що міститься на 48-ій вулиці. Серед демонстрантів було багато відомих особистостей з негритянських кіл. Це була третя з черги демонстрація у великих містах ЗСА, перша така відбулася в Атлянті, а друга була в понеділок у Вашінґтоні.

Рівночасно із тими демонстраціями, які вимагають від президента Роналда Реґена зміни його політики відносно Південної Африки неспокої у самій Південній Африці не вгавають. Десять осіб загинуло знову у сутичках з поліцією і були також поранені та вбиті у сутичках поміж негритянським і індійським населенням.

У Брендфорд повернулася до свого знищеного і спаленого поліцією помешкання дружина негритянського активіста Вінні Мандели. Також знищена є вогнем клініка, яку вона провадить для негритянського населення на окраїнах міста. Як відомо, її муж Нельсон Манделя вже біля 20 років перебуває у в'язниці. Він, провідник одної з найбільш агресивних негритянських організацій, які стараються силою та актами терору скинути білий уряд Південної Африки.

АДРЕСА ВИДАВЦЯ

На бажання читачів подаємо ще раз адресу, на яку можна написати, замовляючи недавно видану англійською мовою книжку про українських добровольців 1-ої Дивізії УНА п. з. „Fighting for Freedom", автора Ричарда Ландвера: Bibliophile Legion Books, Inc., P.O.Box 612, Silver Spring, Md. 20901-0612.

ПАПА ПЕРЕПРОСИВ ЧОРНИХ АФРИКАНЦІВ ЗА НЕВІЛЬНИЦТВО БІЛИМИ

Яунде, Камерун. — Папа Іван Павло II, продовжуючи свою візиту в країнах Африки, яка, як відомо, триватиме повних 12 днів і закінчиться в понеділок, 19-го серпня в Марокко, формально перепросив чорних африканців за практиковане невільництво білими, серед яких є також деяке число християн, які мабуть повністю не розуміють Христового вчення про те, що кожна людина людині повинна бути братом, опікуном і помічником, головно коли ця людина опинилася над прірвою життя, є твоїм сусідом, або сидить в безнадії при дорозі, — заявив Папа Римський під загальні рясні оплески багатотисячної авдієнції.

Окремо з цією справою голова Католицької Церкви, який від першого дня свого побуту в Африці засуджує расову дискримінацію, переслідування, вбивства і насильство, головно в Південній Африканській Республіці, виступив перед добірною авдиторією — інтелектуалістами Камеруну на спеціяльній з ними зустрічі, щоб передати їм становище Ватикану до цілого ряду пекучих проблем, які вимагають розв'язки від урядів і провідної верстви нації і з'ясувати важливість інтеграції африканської культури і традицій у християнську релігію.

У середу, 14-го серпня, Папа виступив перед тисячами вірних в Центральній Африканській Республіці, а увечорі в сусідньому Заїрі. У вівторок, 13-го серпня, Святіший Отець зустрічався ще з тисячами молодих християн з якими він скоро знайшов приязний діялог. Своїм усміхом, під час оплесків, жартів на адресу нового стилю в житті молоді, Папа скоро здобув собі серця молодих, які готові були нести його на руках, прославляючи його вмілу поведінку і тактику, яку Папа, до речі, приміняє в усіх країнах, які він досі відвідував.

Головною ціллю засуду невільництва Папою, — заявили спостерігачі, — було мабуть заперечити поголоски атеїстів, комуністів й іншого деструктивного елементу", що християнство, а головно Католицька Церква, яку він репрезентує, не схвалює практики невільництва і що Церква „не імпортує разом з вірою невільництва до Африки і його не підтримує".

Кореспонденти, які супроводжають Папу в його подорожі по Африці, кажуть, що ця подорож є особливо важною і при тому дуже успішною.

Випрацьовано шрифти чужоземних мов для компюторів

Дітройт. — Вейнський стейтовий університет опрацював першу серію чужомовних шрифтів для компютора Аппл-Мекінтош. Ця серія включає мови, які не вживають латинської абетки, або вживають її, але додатково користуються спеціяльними деактричними знаками.

Комплекти шрифтів уже вироблені для таких мов: старогрецької, польської, вірменської, української і російської.

Вищезгадані шрифти були розроблені проф. Марком Коганом з Відділу гуманітарних наук та проф. Франком Корліссом з Відділу славістики, з допомогою співпрацівників Відділу славістики Дикрана Тумаджана та Лариси Приходько. Технічну допомогу отримано від Ґрей Смит з Центру компюторів.

Ці спеціяльні комплекти шрифтів були вибрані, щоб відобразити етнічну громаду Дітройту та його околиць. Шрифти будуть доступні для етнічних груп Дітройту та Америки, а також для всіх академічних установ та загального американського громадянства.

Говорячи про цей проєкт, проф. Коган і Корлісс зауважили, що „дуже рідко Відділи гуманітарних наук можуть зробити такий вклад технологічного характеру, щоб допомогти тим групам, від яких ті відділи отримують моральну і матеріяльну допомогу. Нам дуже приємно, що ми можемо дати громаді можливість вживати компютор для різних мов з такою самою легкістю, як для англійської".

Всі шрифти можна набути через Центр компюторів Вейнського стейтового університету. Ціна окремого шрифту — 5 дол., що включає диск і пересилку. Продукція диску — безкоштовна.

За додатковими інформаціями слід звертатись до: The Documentation Library Computing Service Center, Wayne State University, Detroit, MI 48202, tel.: (313) 577-2144.

В Уґанді починає бути неспокійно

Кампаля, Уганда. — Пресове агентство Ройтерса інформує, що в африканській країні Уганді, у якій недавно владу перебрала військова хунта, усунувши леґальну владу президента Мільтона Оботе, починає бути неспокійно і якщо події будуть розвиватися дотеперішнім темпом і між фракційна та міжплеменна ненависть наростатиме, країні грозить громадянська війна.

Кореспонденти повідомляють, що великі частини так званої Національної армії спротиву, найбільшої в Уганді повстанської групи, маршують в сторону міста Масака, третього по величині міста в Уганді, зайнявши по дорозі інші менші міста, містечка і села.

Новий уряд, очолюваний тепер ген. Тітом Окелльо, намагався зліквідувати непорозуміння між ним і повстанцями шляхом переговорів і з цією метою їздив до сусідньої країни Танзанії на переговори з керівником Народної армії, але, як кажуть поінформовані особи, переговори мабуть були неуспішними, бо повстанці продовжують свій марш в сторону столиці Уганди. Головне командування повстанців устами свого речника заявило, що Національна армія спротиву не прийме жадних передумов нового уряду поки Окелльо не визнає їхнього повного партнерства і не погодиться на переведення деяких реформ

Дипломати заявляють, що урядові Окелльо не вдасться об'єднати країну, якщо йому не вдасться полагодити конфлікту з повстанцями. Речник повстанців заявив кореспондентові Ройтерса, що вони очікують на відповідь Окелльо у справі передумов переговорів, а щойно тоді приймуть остаточне рішення — говорити чи воювати із силами теперішньої хунти.

Вміжчасі уряд в Кампалі відкликав для розмов усіх своїх амбасадорів, а Окелльо зокрема довго розмовляв з високим комісаром в Лондоні Шафіґом Араїном, який був близьким приятелем усуненого від влади президента М. Оботе. Крім того уряд наказав перевести частинне поповнення армії і проголосити припинення всіх відпусток для вояків і військового персоналу.

ДЕНЬ МУЗЕЮ

Ґлен Спей, Н. Й. — 62-ий Відділ Союзу Українок Америки у Ґлен Спей, Н. Й., влаштовує День Українського Музею, який відбудеться в неділю, 18-го серпня ц.р., о год. 1-ій по полудні, на оселі „Верховина". Програма включає: обід, мистецьку програму, мистецькі виставки і товариські зустрічі. Вступ — 8 дол. Чистий дохід призначений на Український Музей в Ню Йорку.

В СВІТІ

АМЕРИКАНЦІ І ЧАСТИНА японців переконані, що Адміністрація президента Роналда Реґена з розмислом толерує економічну конкуренцію японців для прикриття своїх власних економічних недотягнень. Опит переведений газетою „Ню Йорк Таймс" і Сі-Бі-Ес Нюз, головно бюра Сі-Бі-Ес в Токіо, виказує, що більшість запитаних поділяє цю думку. Однак 48 відсотків думає, що змагання ЗСА з Японією приносить більше шкоди для Америки, як користі. 57 відсотків думають, що японці зумисно обмежують імпорт американських товарів і з цим Уряд ЗСА повинен боротися.

ГОЛОВНЕ КОМАНДУВАННЯ антикомуністичних повстанців в Нікараґуа повідомило, що з допомогою багатьох держав світу, в першу чергу З'єднаних Стейтів Америки, Фронт за визволення Нікараґуа з-під диктатури прокомуністичних елементів і уряду сандиністів, головним опікуном яких є Москва, зібрав досі 25 мільйонів долярів з приватних джерел. Очевидно, найбільше грошей напливає із ЗСА, але також в інших державах, навіть в Европі, нікараґуанські антикомуністи зібрали поважні суми грошей. Речники Адміністрації президента Роналда Реґена заявляють, що рух за визволення росте на силі і становить тепер правдиву загрозу для диктаторського режиму сандиністів.

ПІВДЕННОАФРИКАНСЬКА поліція застрілила 12-річну дівчинку-негритянку яка спостерігала підпал пивної для чорних біля Преторії. В Йоганнесбурґу поліція і військо вживало слізний газ, воду, палиці, гарапи, а також зброю проти негритянських і білих студентів і молоді, які атакували поліційні барикади. Заворушення були також в місцевості Совето. Конґресмен Степен Солаж, демократ з Бруклину, Н. Й., зустрівся і розмовляв з президентом Південної Африканської Республіки Пітером Ботою, а після розмови заявив журналістам, що вигляди на полагодження існуючого конфлікту в ПАР є мінімальні.

РЕЧНИК БІЛОГО ДОМУ Леррі Спікс заявив кореспондентам в Санта Барбара, де тепер перебуває президент Роналд Реґен на тритижневих вакаціях, що Адміністрація ЗСА тримає тісний зв'язок з представниками уряду Південної Африканської Республіки і робить всі заходи, щоб цей уряд зніс якнайскорше вийнятковий стан в країні і вийшов з новою сприємливою ініціятивою полагодження внутрішнього конфлікту між білою меншістю і чорною більшістю населення. Загально думають, що ця заява Уряду появилася у зв'язку з наростаючим напруженням в ЗСА і демонстрацією біля приміщень Державного департаменту великої кількости громадян ЗСА з участю колишнього кандидата на президента від Демократичної партії і негритянського активіста Джессі Джексона, артиста Пола Нюмана, посадника Ню Йорку Едварда Кача та багатьох інших відомих особистостей.

ПРИНАЙМНІ 10 МАОЇСТСЬКИХ партизанів загинуло в Перу у зударі з урядовим військом, яке розвинуло тепер досить успішну офензиву проти партизанів у залісненій частині країни. Військові частини захопили при тому один з найбільших партизанських таборів, у якому було знайдено велику кількість зброї й амуніції, комуністичної літератури, друкарські машинки тощо. Під час оборони табору загинуло чимало партизанів.

ЛІДЕР ОПОЗИЦІЇ ДО теперішньої політики президента Фердінанда Маркоса у Філіппінах, Рауль Даза, повернувся на батьківщину із ЗСА після 12-ох років перебування в екзилі. Філіппінська поліція заарештувала Дазу зараз таки на летовищі після прибуття до Манілі і він стане перед судом, щоб відповісти за підривну роботу проти держави, державну зраду, підпільну працю і вбивства. Обвинувачень вистачить для того, щоб суд засудив Дазу на кару смерти, — кажуть політичні спостерігачі, — але це, ще одне вбивство, не розв'яже існуючої проблеми, а радше навпаки, поглибить непорозуміння між урядом Маркоса і опозицією.

ЗАХІДНЬОНІМЕЦЬКА поліція знайшла розривну запальну бомбу у військовому поїзді, яким часто користувались американці для перекидування більшої кількости вояків в інші місцевості, головно під час маневрів. Маневри у Федеральній Республіці Німеччини, як відомо, мають початися 3-го вересня ц.р. Виглядає однак, заявили речники поліції, що бомба була приготована не для вояків, а для спалення поїзду, бо біля бомби атентатчики розлили більшу кількість бензини, щоб вогонь міг скоро поширитись на інші вагони. Недавно на військовій базі біля Франкфурту вибухла бомба в автомобілі типу фольксваґен, вбиваючи дві особи. Вибуховий матеріял накоїв чимало матеріяльної шкоди.

ЗНОВУ ЗАГОВОРИЛИ ПРО ПЕРЕГОВОРИ ЗСА І ПВО

Єрусалим, Ізраїль. — Деякі джерела в Єрусалимі й інших країнах Близького Сходу заявили, покликаючись на неназваного речника Палестинської Визвольної Організації, що скоріше чи пізніше таки дійде до переговорів між делеґаціями З'єднаних Стейтів Америки і Палестинської Визвольної Організації. Вступні розмови між представниками ЗСА і ПВО мали б нібито відбутися вже при кінці серпня цього року.

У Вашінґтоні, речник Державного департаменту заявив, що асистент державного секретаря для справ Близького Сходу Ричард Мирфі перебуває в Аммані, Йорданія, але офіційно ЗСА пішли на уступки Ізраїлеві і відмовляються від розмов з представниками ПВО.

Ганна Сініора, видавець газети „Аль-Фаїр" заявив, що йому здається, що вже знайдено сприємливу розв'язку палестинського питання і що ЗСА погодилися говорити про неї з участю представників ПВО і речників уряду Йорданії. Розмови правдоподібно мали б відбутися в Каїро, Єгипет, на що вже погодився президент Госні Мубарак.

Сеніора заявив, що Вашінґтон плянував відбути нараду в столиці Йорданії Аммані при кінці літа, але в листопаді відбудеться зустріч президента Роналда Реґена з генеральним секретарем ЦК КПСС Міхаїлом Горбачовим і ЗСА хотіли б мати хоч приблизну розв'язку палестинської проблеми і проблем на Близькому Сході взагалі. На думку згаданого видавця, Ясір Арафат, лідер ПВО, наказав здержати всяку терористичну діяльність проти Ізраїля перед зустріччю і він особисто підтримує ініціятиву Йорданії про переговори із ЗСА і Ізраїлем. Досі Ізраїль відмовлявся говорити з представниками ПВО, вважаючи їх речниками терористичної групи.

В АМЕРИЦІ

ДЕПАРТАМЕНТ СІЛЬСЬКОГО господарства інформує, що число фарм в Америці впало на два відсотки за останній рік. Кожного року число фарм зменшується, і найголовнішою причиною цього явища є те, що пересічні фарми мають 105 акрів землі, а заробляють тільки 10,000 дол. річно. Ця сума не є співмірною до видатків на втримання фарми. В 1980 році в Америці було 2,43 міл. фармів, а минулого року це число впало до 2,33 міл.

КАСИНА В АТЛАНТИК СИТІ, Н. Дж., заробили 223,9 міл. дол. в липні цього року. Це становить найвищий заробіток 11 касин за останніх сім років. Дейвид Гарнер, який є головою асоціяції касин в Атлантик Сіті, сказав, щок цей заробіток є доборою ознакою, але що це є тільки заробіток одного місяця. Він також заявив, що частина заробітку йде на покриття коштів касин, на направу доріг тощо. За перших сім місяців року касина в тому місті заробили 1,207 біл.дол.

ШЕРОН СКРЕНЕДЖ, секретарка Сі-Ай-Ей, яку обвинувачено в шпигунстві, в користь Гани, призналась до передавання деяких секретних матеріялів Ганському підприємцеві Аґботуї Суссулісові. Суд над нею почнеться 7-го жовтня, а над Суссулісом 15-го жовтня в Александрії, Ва.

ФЕДЕРАЛЬНІ ЧИННИКИ заповіли 12-го серпня, що вони робитимуть перевірки всіх федеральних будинків, які мають в собі токсичну хемікалію ПСБ. Урядовці робитимуть ці оглядини щоб забезпечити електричні трансформатори в цих будинках, яким загрожує хемікалій ПСБ.

ТЕХНІКИ НАСА закінчили перевірку міжпростірного корабля „Челленджер" і виявили, що причиною дефекту одного з моторів були три термометри в середині помпи пального, які не функціонували.

ТРЕТЯ ТРОПІЧНА БУРЯ 1985 року „Кловдет" перетворилась в ураган та перелетіла із швидкістю 75 миль на годину попри Бермуду. Метеорологи ствердили, що „Клодет" подалась в сторону Атлантійського океану, де повинна стишитись.

ТЕНІС НА СОЮЗІВЦІ

Нові пари здобули чемпіонати у подвійних іграх

Трофеї Союзівки вручають переможцям групи чоловіків Е. Олинецеві (зліва) і В. Манькові управитель оселі І. Рабкевич і Марічка Сосяк.

Союзівка. — Василь Манько і Евген Олинець, змагуни УСО „Тризуб", Філядельфія, та пара Ліда Савчак (теж з „Тризуба") і Денис Чорній (КЛК) вперше здобули чемпіонати в подвійній грі в турнірі, що відбувся на цій оселі УНСоюзу, в гарячі суботу і неділю, 10-го і 11-го серпня ц.р.

У групі чоловіків, в якій змагалось 13 пар, Манько-Олинець перемогли у фіналі колишніх переможців Юрія Савчака і Зенона Снилика, 6-1, 6-2. У півфіналах, Манько-Олинець елімінували у гарному швидкому матчі, братів Дениса і Корнила Чорніїв, 6-3, 7-6 (7-2), а Савчак-Снилик — молодих А. Кутка і Романа Цікала, 3-6, 6-0, 6-4.

У групі переможених, пара Ігор Гронь-Юрій Грабець добились перемоги над братами Ігорем і Марком Надбережними, 6-3, 6-4.

У групі мішаних пар, в якій стартувало вісім пар, Савчак-Чорній перемогли у гарному фіналі Таню Савчак, старшу сестру Ліди, і їхнього кузена Адріяна Кутка вислідом 2-6, 6-1, 6-2. Для Ліди це була особливо гарна перемога, бо цього дня святкувала вона свої уродини (16 років). У півфіналах Ліда і Денис перемогли подружжя Дубасів, Анну і Петра, 6-0, 6-0, а Таня і Адріян — Ксеню Кизик і Олеся Поповича, 4-6, 6-1, 6-1.

Турнір цей — другий з черги в цьому сезоні із серії шістьох запляннованих організував Карпатський Лещатарський Клюб, а проводив ним інж. Роман Ракочий ст., в асисті Ю. Савчака, З. Снилика, О. Кизика і О. Поповича.

(Закінчення на стор. 4)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (50-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members: $7.50 — 6 months, $15.00 — 1 year. Change of address - $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, допучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу, $7.50 на 6-місяців, $15.00 — на рік. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Боротьба проти горілки в СССР

Пияцтво в Совєтському Союзі дійшло до таких розмірів, що державно-партійна верхівка рішила прикоротити його. Від 1-го червня ц.р. увійшов в силу розпорядок, який дійсно вдарив по звеличниках алькоголю, якими була величезна більшість цієї імперії. За отим новим розпорядком обмежено продаж алькогольних напитків до п'яти годин денно. Підвищено вік управнення до купна пива, вина чи горілки з 18 років до 21-го. Встановлено у Москві та кількох інших найбільших містах СССР окремі поліційні патрулі для переловлювання авт з підхмеленими водіями. Підвищено кари на продуцентів „саморобної водки", себто ославленого московського самогону. Арештують і карають п'яниць на вулицях та в будь-яких установах.

Закордонні кореспонденти в СССР твердять, що спершу загал підсовєтських громадян не брав поважно заповідженої урядової кампанії проти пияцтва, гадаючи, що це буде погроза чи розпорядок на папері. Але виявилося, що новий кремлівський володар Міхаїл Ґорбачов не любить горілки і взявся поважно за зміцнювання закоріненої традиції на Московищині ще від давніх часів царату. Наприклад, була традиція безконечних тостів з піднесеною вгору чаркою чи склянкою горілки, тепер цей ритуал замінюється на тости — водою.

Кореспондент „Ню Йорк Таймсу" з Москви Сет Майденс, пишучи про цю антиалькогольну кампанію в Совєтському Союзі в числі того щоденника з понеділка 12-го серпня, твердить, що в СССР значно зредукують взагалі продукцію всіх родів алькогольних напитків, а від 1988 року припинять зовсім продукцію високоалькогольного вина. Нагляд над суворим виконанням заведених нових порядків має міністерство внутрішніх справ. Міністер внутрішніх справ Віталій Федорчук (мабуть, судячи за прізвищем, змосковщений малорос), повідомив, що в першому місяці проголошення отих заборон і обмежень щодо пияцтва було у Москві 15,000 порушень їх, головно щодо часу продажу-купна горілки (дозволено тільки від 2-ої по полудні до 7-ої вечора). Тому перед крамницями, де продають горілку стоять довжелезні черги. Власті, заборонили 643 ресторанам у Москві подавати гостям горілку, пиво чи вино, і запишено це право тільки 79 ресторанам. Але негайно появилася горілка на чорному ринку: поліція арештувала у Москві в одному місяці 273 особи, які нелеґально на вулицях продавали пляшки з алькогольними напитками, особливо з автомобілів на ходу. На протязі двох тижнів арештували у Москві 85 п'яних водіїв. Названий американський кореспондент у Москві, який мусить рахуватися із совєтською цензурою, висловлюється делікатно й обережно: „Деякі росіяни кажуть, що коли теперішні обмеження мають бути чимось поважнішим, як тільки переходовим експериментом, то Ґорбачов мусить сягнути глибше до причин алькогольного зловживання, якими є нудьга і труднощі щоденного існування та життьова пустка..."

У цьому саме й суть такого масового поширення пияцтва в Совєтському Союзі. Це створена большевицьким режимом атмосфера нудьги і пустки штовхнула маси тих, які раніше не шукали розваги в алькоголі, шукати цю розвагу в алькогольних напитках. На Московщині завжди був такий сентимент гін до водки, такий, якого не було в Україні, чи у прибалтицьких країнах. Але явище всезагального пияцтва народилось щойно за большевицького режиму. Нестерпно нудна казенна преса, „соцреалізм" в мистецтві, боротьба проти релігії, система шпигунства й донощицтва, порожні крамниці з усякого кращого краму, існуючий все ще звичай „авоськ" — ношення господинями порожніх паперових торб, що „може", „авось" вдасться щось купити. Похмура сірина, яка видніє на обличчях усіх прохожих вулицями, на яких не чути ніколи веселого й безжурного сміху, мариво ҐУЛаґів, що день і ніч висить над всіма мешканцями імперії — все воно продиктовано тим невольникам у країні з „найдемократичнішою у світі конституцією", продиктовано їм шукати порятунку в алькоголі і похміллі. І коли в медицині існує аксіомна правда, що не можна вилікувати недуги, не знайшовши і не зліквідувавши її причини, то й у даному випадку — пияцтво так довго існуватиме в СССР всупереч усім заборонам і обмеженням, як довго існує режим, який то пияцтво спричинив.

Іван Кедрин

У КРИЗІ ПІЗНАТИ ЗРІЛІСТЬ НАРОДУ

Кожна поважна криза — однаково в житті окремої людини як і цілого народу, є неначе іспитом зрілости. Чи людина заламається під ударом долі і шукатиме виходу з трудної ситуації у горілці, наркотику чи самогубстві, чи знайде у собі такий гарт, який переможе нещастя і штовхне до дальшої активности. Те саме чи може у ще більшій мірі стосується цілого народу. Коли настає криза, то нарід може заламатися, пірнути у внутрішні чвари у пошукуванні за винним лиха, чи нарід об'єднається і спільними силами буде перемагати кризи. В останніх тижнях — місяцях Америка переживала кризи, які могли б спричинити внутрішній хаос — як це сталося в Ливані — якщо американський нарід, складений із мозаїки рас і окремих національних груп, не виявив би тієї тугости, що її можна йому позавидувати. Бож на нашому власному прикладі бачимо, що ми, українці, не поставилися до цієї страшної кризи, яку переживає Україна, з такою тугістю і зрозумінням як цього вимагає українська рація. Замість об'єднатись і „в один гуж тягнути", щоб вивести батьківщину з великого нещастя — ми ще більше розбилися на партії, групи і партійні фікції, на центри, які не є центрами, бо охоплюють тільки частину суспільства, і витрачуємо час, гроші й енергію на самогубну сварню, що її за кулісами режисерує ворог.

Дня 14-го червня ц.р. арабські терористи з фанатичного племени шіітів схопили над летовищем в Атенах великий американський пасажирський літак TWA 747, тероризували близько двісті пасажирів, тортурували і убили американського вояка Роберта Стітема і після того в'язнили 39 американців у різних сховищах в столиці Ливану Бейруті. Під час тієї кризи, яка, завдяки подивуґідній акції американського Уряду, яка сполучувала реальні погрози з мобілізацією міжнародної опінії та дипломатичного натиску на винуватців, американське суспільство виявило поставу зрілої великої нації. Замовкли всі міжпартійні й персональні конфлікти і сварні, всі об'єдналися довкола свого Президента й його дорадників й припинилася будь-яка критика його поведінки. Звільнення цих 39-ох американських закладників після 17-денного періоду непевности — було доказом хисту й енергії Уряду і це признали всі американці без уваги на їх партійні розбіжності та симпатії-антипатії.

Схоплення цього літака, вбивство у ньому безборонного американського молодого вояка та глумлива ворожа пропаґанда, що, мовляв, Америка „є беззубим тигром", спричинила радикальну зміну у всій настанові американського суспільства у відношенні до таких органів безпеки, як Центральна Розвідча Агенція (Сі-Ай-Ей) і ФБІ, як теж до проблеми американської ролі у широкому світі. Раніше демократично-ліберальна частина Конґресу і засоби масової інформації — преса, радіо й телевізія — вели безперервну кампанію проти Сі-Ай-Ей, тавруючи її засекречені дії, як „неконституційні" та борючись проти дійсної чи уявної загрози постання „другого В'єтнаму" внаслідок втручання Америки в оборону загроженої комунізмом якоїсь країни у світі. Тепер ці настрої цілком інші. Загал домагається не так помсти, як відплати і активної боротьби проти терористів всіма доступними Америці засобами. Американці в масі сприяють активності, а не пасивності державної верхівки. Однак водночас американці в масі довіряють Президентові, що коли він не веде будь-якої збройної відплатної акції проти терористів, то має для цього слушні підстави. І в широкому світі замовкли глумливі голоси про „беззубого тигра", здавши собі справу, що того нібито безсилого тигра не слід дразнити й провокувати.

Поза дискусією є питання, чи Америка має технічні можливості збройної акції в обороні своїх схоплених терористами громадян та чи вона має силу і можливості переводити відплатну дію. Шоста американська фльота на Середземному морі і тільки її одно з'єднання, що його вислано на прибережні води Ливану разом із літаконосцем „Німіц", із кораблем, що є базою для транспортних гелікоптерів, та спеціяльним військовим з'єднанням, відомим під назвою „Дельта", це така могутня сила, яка могла б змести з обличчя землі всі ці місцевості в Ливані і всі ті дільниці в Бейруті, де живуть і вишколюються терористи. Сама загроза унешкідливити міжнародне летовище в Бейруті й ізолювати тамошній порт, налякали всі ті чинники на Близькому й Середньому Сході, які причетні до міжнародного тероризму. Навіть кремлівські володарі зрозуміли, що небезпечно перетягати струну, бо воно може довести до нової великої війни, якої Москва не хоче. Тому президент Сирії, одної з найбільш ворожих Америці арабських країн Гафез Ассад відіграв вирішальну ролю у звільненні 39-ох американських громадян, в'язнених в Бейруті, і він буцім то запевнив Білий Дім, що також сім американських діячів, що їх на протязі останнього року схопили терористи в Ливані, будуть звільнені „у слушний час".

Однак Роналд Реґен доказав безглуздість закидів його ворогів, які представляли його, як ковбоя, поквапного сягнути по пістолю і

(Закінчення на стор. 3)

Валентина Юрченко

Чистота понад усе

За шістнадцять років шлюбу, маючи четверо дітей, ми з Оксаною все таки не змогли осягнути того, що зветься взаємозрозумінням. Відома річ, що одруження — це як накрита страва і розсмакуєш її пізніше. У нас головною проблемою була чистота. Це, мабуть, тому що моя Оксана ніколи не була малим хлопцем, а я ніколи не сподівався бути матір'ю і моє розуміння „чистого" не виключає трішки бруду, який, одначе, аж ніяк не загрожує життю. Але Оксана, уявіть собі, уважає, що кожна пляма це небезпека для здоров'я, ба навіть ціле гніздо вірусів. Я підозрівав, що вона і той перстень, який я дав їй на заручини, вкинула в окріп перше, ніж одягнути його на палець. Проте, я не роблю з того трагедій і дотримуюся засади, мовляв, коли не можеш розв'язати проблеми — призвичайся до неї.

Найчастіше дражлива тема чистоти виринала в нас під час обіду, чи вечері. Одного дня, наприклад, коли ми вечеряли усією родиною, Оксана з пересердя кинула виделку і вигукнула, показуючи на нашого восьмилітнього Петруся:

— Ну, як та дитина може приходити до столу в такому вигляді?!

— В якому? — спитав я, непомітно струшуючи шматочки макаронів з коліна.

Хіба ти не бачиш, що він брудний? Подивись, яка в нього брудна шия!

— Я не знаю, як можна бачити, що в нього брудна шия, коли він сидить на другому кінці столу. А крім того, яка різниця? Він же не їсть своєю шиєю...

Моя заувага, певно, була недоречною і тому вивела дружину з рівноваги.

— А я скажу тобі яка різниця! Чи ти знаєш, що я витрачаю цілі дні на чищення хати і прибирання розкиданого брудного одягу, а наші синочки приходять додому зі школи й перетворюють знову цілу хату на свинюшник?! І навіть не хочуть помитися! Я не знаю звідки вони того бруду набираються? — випалила Оксана одним духом.

— Хоч вбий мене, але мені здається, що ти робиш великі історії з нічого, — спокійно зауважив я, витираючи томатний соус, що якось ляпнув мені на рукав і опинився на скатерті, а я поквапився накрити його серветкою. — Хлопці мають бути трохи брудні. Я думаю, що це навіть написано було у якомусь порадникові для виховання дітей. А крім того, нашому Петрусеві тільки вісім років, він ще переросте...

— О, ти так думаєш? — вигукнула знову Оксана. — А ось наш тринадцятилітній Марко хіба кращий? Я можу заложитися, що він вже років два не мив вуха!

— Марко не мив вуха? — здивувався я. — Та це вже мабуть, років два, як я взагалі бачив його вуха з-під волосся. Я думаю, що він загубив свої вуха десь на футбольному грищі й тепер слухає тільки носом.

Троє синів зайшлися сміхом, а Марко, шморгаючи носом, продовжував їсти, наче мова йшла зовсім не про нього.

Після вечері Оксана послала всіх дітей до лазнички митися, вкинула увесь їхній одяг до пральної машини, а сама, важко віддихуючи, принесла до вітальні каву й тістечка для нас обох. Я відклав набік купу досі непрочитаних газет, бо мені захотілося розвіяти гіркий настрій дружини.

— Я справді думаю, Оксаночко, що ти переборщуєш із своєю чистотою. Ти мусиш пам'ятати, що хлопці завжди брудніші, ніж дівчата. Ось я пригадую, як я одного дня ішов до школи та й подався собі навпростець через дільницю, де щось будували. Там було стільки цікавого для мене, що я прововтузився серед румовищ зо-дві години, а коли нарешті добрів до школи, то мій одяг був увесь брудний, а книжки, як купа запорошеного дрантя. Але пізніше, ти бачиш сама, що я якось...

— Твої вчителі, напевно, тебе за це тоді не похвалили, а розсердилися, побачивши такого брудного волоцюгу, — поспішила з коментарем Оксана.

— Та ні, не було аж так зле. У школі нас не картали, за це, бо правила були досить ліберальні. Але головне, що я хотів тобі сказати, це те, що трохи бруду на хлопцеві ніколи нікого не вражатиме, бо...

— То, може, ти думаєш, що я просто причеплива і надокучаю без причини? — спалахнула знову моя дружина.

— Ні, я цього не сказав, моя любонько, але мені здається, що ти єдина мама тут у нашій околиці, яка забагато вимагає від дітей. Наприклад, щоб вони скидали черевики, поки ще увійдуть до хати.

— І що ти таке кажеш! Я знаю багатьох мамів, які так само вимагають від дітей скидати черевики.

— Може й так, — продовжував я обстоювати свою позицію, — але ті діти скидають черевики у хаті, а ти хочеш, щоб наші діти робили це на подвір'ї...

— Ти також робив би так, якби тобі довелося по кілька годин щодня прибирати хату, а потім бачити, як наші любі синочки йдуть до вітальні брудного, ніби чорти з болота, — виладувала Оксана свої жалі й очі її зволожилися сльозою.

— О, ти не зражуйся цим, серденько, вони перестуть, я тобі ґарантую, — зворушився я, гладячи натруджені ручки дружини.

— Я тільки й надіюся на це, — пом'якшала й погодилася нарешті вона і вийшла з вітальні. А я швиденько встав і крадькома почав старанно витирати пляму на канапі від розлитої кави. І звідки вона там взялася?!

Олександер Татомир

КИРКОННЕЛЛ ЗВИНУВАТИВ МОСКВУ

(У 40-річчя примусової репатріяції)

Уже древні римляни твердили, що нічого нового не діється під сонцем, тобто, що історія народів повторюється під різними аспектами.

Коли поглянемо на наше минуле з-перед 40 років, то не сумніваємося про слушність зауваги вдумливих римлян. Теперішні напади на українську еміґрацію в країнах вільного світу, пригадують зливу різних інсинуацій на наших втікачів у Західній Европі зараз після Другої світової війни, коли йшли вперті намагання насильно репатріювати їх до Совєтського Союзу. Цей сумний період, що до якоїсь міри нагадує теперішню ситуацію, знаменито описав у довшій статті, п.н. „Де Юкренієн Агоні" проф. Ватсон Кирконнелл, яку помістив торонтський щоденник „Івнінг Телеграм", а згодом перевидав її брошурою Відділ КУК у Вінніпезі. Ця стаття писана під час ганебної насильної репатріяції є важливим історичним документом і тонкою аналізою тодішніх східних заходів Москви позбутися свідків їхніх численних та масових злочинів.

Ватсон Кирконнелл, канадський шкот із четвертої ґенерації, народився 1895 року у Порт Гоуп в Онтаріо Вищу освіту набув у двох канадських університетах. Опісля був професором англійської мови в Гамілтонському університеті. Опублікував коло 40 праць, половина яких має завдання покращати міжрасові взаємовідносини в Канаді. Одержав королівську нагороду за визначний вклад у канадську літературу. Мав добре знання мов, преси й політичних поглядів канадців европейського походження. До нових громадян ставився з великим вирозумінням і симпатією. Ніхто не зумів говорити більш авторитетно, як він, коли йдеться про політичні конспірації крайніх лівих і правих напрямків.

Крім згаданої статті Кирконнелл написав ще такі праці з українською тематикою: „Українські льоялісти", „Українські поети", „Повна збірка поетичних праць Т. Шевченка" і брошуру „Канадські українці та війна".

Стаття „Українська агонія", не зважаючи на те, що автор написав її 40 років тому, вона своїм змістом та історичними паралелями дуже актуальна і сьогодні. Вона заслуговує на те, щоб хоч у скороченні познайомити з нею наше громадянство.

На вступі автор стверджує: „Українські мученики переживають нову агонію — агонію примусової репатріяції до Совєтського Союзу. Коли альянтські війська по всьому світі роблять бунти, щоб швидше вернутися додому, тоді одна трагічна група не хоче їхати назад, а радше накласти на себе руку. Ця група це переміщені особи в Західній Европі, доми яких є на території окупованій Совєтським Союзом. Між ними у таборах трьох зон західних альянтів находиться 350,000 українців, а коло 150,000 скриваються по лісах з обави перед репатріяцією". Причиною страху є засліплення західніх союзників московським альянтом та готовість зламати для нього навіть традиційне право азилю і видати йому втікачів. Це стало вже не можливістю, але і дійсністю. Дня 16-го січня, 1946 року пресове аґентство „Ассошієйтед Пресс" повідомило, що 10 совєтських громадян покінчило зі собою, а 27 поранило себе, щоб оминути репатріяцію до Росії. Командир европейських військ в Европі генерал МекНерні підкреслив, що ЗСА є рішені сповнити ялтинські обіцянки та повернути навіть і силою національні групи зі Сходу. Він вживав слізного ґазу, щоб підкорити тих, хто ставив спротив. Виглядає, — каже автор, — що на основі словної умови в Ялті совєтські громадяни до 1939 року, яких згодом вивезено на примусові роботи до Німеччини, мусять добровільно підчинитися репатріяції. Совєтський уряд намагався поширити цей договір на Балтицькі держави, Східню Польщу, включно зі Західньою Україною, Буковиною і Карпатською Україною, що ніколи в історії не належали до Росії. Це виходило далеко поза ялтинський договір. На жаль, таку інтерпретацію підтримував при допомозі альянтського війська та слізного газу і американський генерал МекНерні. Під час перебування в Европі Айзенгавер хвилево припинив репатріяцію, але від грудня 1945 року совєтські ловці людей переконали американських офіцерів, що альянтський договір включає усіх втікачів із Східньої Европи. Таким чином окупаційні війська через ігнорацію командування співдіяли зі совєтськими насильством, — наголошує обурений Кирконнелл.

„Чому совєти робили такий безмірний натиск на альянтів, щоб ламати закони людяности? Чому за всяку ціну так дуже хотіли мати в своїх руках неохочих українців та чому схоплених людей вони вбивали, або вивозили в далеку сибірську пустелю? — запитує автор. Здається, що на те склалися дві причини: 1. Коли українці зі своїм гірким досвідом остануть в

(Закінчення на стор. 4)

Андрій Коваль

СЬОГОДЕННЯ УКРАЇНЦІВ В ПОЛЬЩІ

III

В такій ситуації до суто уескатівських видань можна зарахувати тільки „Український календар", що вже виходить від 1957 року. Від 1960 року набирає він форми альманаху і в незмінній формі та з незмінним ідейно-тематичним профілем виходить він донині. Помимо всіх бур і хуртовин, через які пройшла за ті роки Польща, календар виказує під тим оглядом подивуґідну стійкість. Причина криється, мабуть, в тому, що майже від самого початку календар редагує одна й та ж сама особа.

Одначе об'єктивно треба признати, що в календарі є багато цікавого україністичного матеріялу, шкода тільки, що найчастіше в стислій напівенциклопедичній формі.

Від кількох років календар виходить тиражем 7500 примірників (раніше виходив більшим тиражем) і повністю розпродається тільки тому, що люди висилають його своїм рідним та знайомим на Схід і на Захід.

Як додаток до календаря виходять в брошуровій формі і маленькому об'ємі збірки поезії або прози уескатівських літераторів. Люди, які до тих справ стоять ближче, твердять, що видається не завжди найкращих авторів та їх не найкращі писання. Назагал ті твори не є високого лету, а часто попросту межують з графоманією. Діягноза того явища зовсім нескладна: в підборі автора і матеріялів вирішальний голос мають одиниці без літературного смаку, зате з чутким слухом на актуально-хідливі ідеологічні мотиви.

Когось може дивувати такий низький тираж українськомовних видань у Польщі в порівнянні з кількістю українського населення. Ніхто, очевидно, не вів ніяких дослідів на цю, так суттєву для української національної меншости тему, і тому важко щось авторитетно твердити. Мені думається, що відразу треба тут виключити байдужість до тематики чи звичайну людську скупість. На це вказують хоч би такі факти, що польськомовні видання на українські теми, особливо з ділянки історії, блискавкою зникають з книгарняних полиць, до чого українці найбільш спричинюються. Не рідкісне явище, коли такі книжки взагалі не лежать на полицях, а продаються з-під прилавка, і люди пишуть до видавництва з проханням поновити тираж. Незнання української мови також покищо не може бути основною причиною такого явища.

Відповідь, на мою думку, на поставлене питання може бути тільки одне — читач переростає вже видавців. Українське середовище в Польщі спроможне видати з себе людей, що можуть писати краще й цікавіше від того, що досі пишеться і це середовище хоче також читати тексти, писані і редаговані цікавіше, глибше, багатосторонньо, з більш широкою тематикою, ніж це досі робиться.

Ілюстрацією так поставленої тези можуть бути ось такі приклади.

Активніші та більш активні українські студенти гуртуються в Загальнопольській Раді Культури Студентів Національних Меншин при Крайовій Раді Культури Спілки Польських Студентів. Студенти — представники різних національних меншин, що проживають у Польщі, почали видавати свій журнальчик під заголовком „Зустрічі". По одному числі того журналу вийшло вже білоруською, литовською та українською мовами. Не тут місце для оцінки цієї першої спроби, йдеться мені тільки про сам факт появи тієї публікації.

І другий приклад. Невеличка група людей, без опертя в жодній офіційній інституції, що вже, само-собою розуміється, є великим курйозом в „лагері миру і соціялізму", випустила кілька чисел (писання під кальку на друкарській машинці), можна це так умовно назвати, неперіодичних публікацій під заголовком „Голос Мирян". Свій почин видавці арґументують бажанням поширити на церковну тематику самоосвітню діяльність серед українців у Польщі, яка могла б доповнювати та збагачувати тематично відчитову діяльність, що ведеться в уескатівських світлицях. Справа набирає важливости, коли врахуємо, що напередодні великого ювілею — 1000-ліття Хрищення Руси-України церковна тематика взагалі, а церковно-історична особливо стає все більш актуальною та приманливою для широкого кола читачів. Чи така діяльність прийметься і чи на її дорозі не стануть певні інституційні перепони (вже появилася зацікавленість з деякого боку), покаже найближчий час.

Насувається тут питання: а чому б не поширити тематично уескатівські видання, чому б не виловлювати здібнішу і більш амбітну молодь і не залучувати її до умової діяльности в рядах Товариства?

Вже давно якийсь мудрець сказав, що війну і культуру не можна робити без грошей. Тепер ми знаємо, що й багато інших ділянок громадського життя без грошей ніяк не можна здійснювати. Отож подивімся, як густо сипле УСКТ грішми, щоб реалізувати те все, про що вже тут було сказано.

Загальна сума витрат у 1984 році винесла 11 мільйонів злотих, які Товариство покрило з допомогою дотації з міністерство внутрішніх справ (як своєї зверхньої інстанції) висотою 8,5 мільйона злотих і власними доходами висотою 2,5 мільйона злотих.

Приблизно на таких самих цифрах побудований бюджет товариства на поточний рік.

Крім того, товариство спорадично одержаує дотації на фінансування конкретних справ з міністерства культури і мистецтва. І так у 1983 році отримало воно 800,000 злотих на організацію фестивалю, в 1984 році отримало 1,5 мільйона злотих на закуп жупанів для хору „Журавлі", а в цьому році одержить також 800,000 злотих на проведення фестивалю. Для цікавости варто згадати, що загальні кошти, зв'язані з фестивалем, досягнуть мабуть сім мільйонів злотих.

Отже, коли врахувати, що з квоти 11 мільйонів злотих треба покрити видатки на платню штатним працівникам і на господарсько-адміністративні витрати, тоді на властиву культурну діяльність мало чого вже залишиться. Очевидно, не треба при тому забувати і про актуальну вартість злотого, про його низеньку купівну силу.

(Закінчення буде).

50,000 ДОЛ. ЗА 10 ДОЛ.

У ВІЦІ ВІД 25 РОКІВ ЗА 10 ДОЛ. (МАЙЖЕ 33 ЦЕНТИ ДЕННО) МІСЯЧНОЇ ВКЛАДКИ МОЖНА ЗАБЕЗПЕЧИТИСЯ НА 50,000 ДОЛ., ПРИДБАВШИ 5-РІЧНУ ТЕРМІНОВУ ГРАМОТУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ. ПО ІНФОРМАЦІЇ СЛІД ЗВЕРТАТИСЯ ДО МІСЦЕВИХ СЕКРЕТАРІВ, АБО ПИСАТИ ДО ГОЛОВНОЇ КАНЦЕЛЯРІЇ УНСОЮЗУ В ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ.

У нашому куточку

Субота...Раненько...Авто за автом приїжджає, діти висідають та швиденько ідуть до привітного будинку У вікнах можна бачити рисунки дітей — квіти, черепахи, шапочки, вітрильники. А що це таке?

Це — світличка для українських дітей, що живуть поза містом у дільницях Вестчестер і Рокланд. Вже минуло два і півроку, відколи під протекторатом 19-го Відділу СУА в Йонкерсі, Н.Й., відкрилось це передшкілля, що дбайливо проводиться. Христина Соневицька та Надя Літепло фахово підготовляють програму для малять від трьох до п'яти літ за методою Марії Монтессорі.

Діти мають нагоду не тільки навчитись української мови, але також пісень, віршів й українських звичаїв, а рівночасно гарні прикмети — допомагати іншим. У часі Великого Посту діти зібрали і передали суму 45 дол. на фонд лікування маленького хлопчика Ярослава Шумила.

В минулому році діти мали нагоду навчитись молитви, їх відвідував св. Миколай, відбулись гутірки про 1000-ліття Хрищення України, свято державности, писанки та ще багато інших цікавих тем. До всіх лекцій були відповідні ручні роботи, як також початки навчання азбуки. За їх невтомну працю та дійсно безмежну терпеливість, п-і Христі та п-і Наді належиться подяка і велике признання.

На закінчення шкільного року діти і батьки зібрались у домі панства Рудик, де відбулось прийняття, попис і ґрадуація п'ятилітніх. Ці діти восени почнуть школу українознавства під проводом Наді Літепло.

Протягом року не тільки діти зжилися поміж собою, але також і батьки мали нагоду заприязнитись, чекаючи на своїх дітей, переговорювати важливі справи виховання дітей, а також обговорювати „важливі кулінарні і розвагові теми".

Батьки, зацікавлені цією світличкою, можуть отримати докладніші інформації, телефонуючи: (914) 245-1366 або 337-8458.

Віра Березовська

Прогулька філядельфійських сеньйорів до Вашінґтону і Балтимору

В автобусі було гамірно і весело, дарма, що його заповнили не жваві школярі або молоді прогульковці, а українські сеньйори з Філядельфії, Па. Після вдалої попередньої прогульки до головного будинку УНСоюзу в Джерзі Сиґі і до Українського Музею в Ню Йорку, сеньйори виявили бажання відбувати частіше вартісні та цікаві прогульки. Цьому бажанню пішла назустріч управа Товариства Сеньйорів, і голова проф. Володимир Винницький та прогульковий директор Ірена Ільницька зорганізували 10-го червня ц.р. прогульку до Вашінґтону, щоб відвідати „Голос Америки", пам'ятник Тараса Шевченка і будинок філії УКУ, та до Балтимору, щоб оглянути апартаментовий будинок сеньйорів, званий „Лемко гоvм".

В інформаційному бюрі будинку „Голосу Америки" прийняла і привітала нас його представниця Марґарет Джефрі, яка спершу звернула нам увагу на те, що невільно вживати апаратів, а тоді дала нам основні пояснення, як працює „Голос Америки". Радіомовлення відбуваються в 42-ох мовах, кожного дня на протязі 24-ох годин, сім днів у тижні. Їх можна в кожній хвилині провіряти з контрольного пункту. На стіні — велика мапа світу, малі світла на якій вказують країни і міста, де Америка має свої представництва й амбасади. Немає світла на Києві, в якому американський консулят за президентури Джиммі Картера був розв'язаний. Великого розміру годинники на стіні показують відмінний час різних частин ґльоба. Радіопересилання ідуть через Мюнхен, їх постійно стараються заглушувати СССР. В численних бюрах зайняті різномовні працівники. Ідемо до українського відділу, розмовляємо з працівниками в бюрі Миколи Француженка, який є заступником шефа українського відділу „Голосу Америки", а звідти переходимо до української радіовисильні. За скляною стіною бачимо двох дикторів і чуємо їх пересилання українською мовою. Крім пересилань „живих", надаються також авдиції, приготовані на магнетофонних стрічках. „Голос Америки" має 20 англійських „нюз румс". Має пряме сполучення із Державним департаментом і з Білим Домом. Дістає 162 міль. дол. річно від Конґресу, точніше від податників. Стільки довідались від М. Джефрі, яка попрощала нас і віддала „під опіку" М. Француженка. Він привітав нас в імені українського відділу „Голосу Америки", який існує вже 36-ий рік, почавши від 1949 року. Має 28 працівників і чотири години пересилання денно матеріяів нових і повторюваних.

М. Француженко розповів, що від початку існує статут, що „Голос Америки" має бути достовірним джерелом, має правдиво подавати факти з життя американського громадянства і дії американського Уряду, так з доброї, як і з критичної сторінки. Наш відділ має соборний характер, репрезентує Україну з усіх її частин і діяспори. Його шефом є Оксана Драґан. Що є темою українського радіопересилання під сучасну пору? Очевидно, проблема українська, справи американські, наприклад, положення фарм, огляд американської преси, Афганістан, тактика переговорів з СССР (зброїтися і переговорювати), справа Етіопії, яка скоротила роки навчання у школах і висилала студентів у джунґлі будувати оселі, повідомлення наших кореспондентів про українське громадське життя та спеціяльні релігійні тижневі програми. На наші пересилання приходять відгуки у формі вдячних листів до приватних людей. В Україні не пропускають нагоди, щоб послухати „Голос Америки", а коли в більших містах як Київ і Львів його заглушують, записують його по селах на магнетофон і привозять до міст, або слухають його англійською мовою.

Микола Француженко запропонував дискусію, в якій сеньйори ставили запити, що на них він вичерпно відповідав. Він пояснив, що передаємо програму з англійських текстів, а не з російських, як нам часом закидують.

„Голос Америки" виявив зацікавлення нашою групою, доказом чого було запрошення голови проф. В. Винницького на інтерв'ю, яке з ним провів Віктор Кулій на тему життя наших сеньйорів. Це інтерв'ю було передане в Україну 14-го червня ц.р.

Задоволені залишаємо „Голос Америки" і їдемо відвідати пам'ятник Тараса Шевченка. Як 21 рік тому, коли він був відкритий, так і сьогодні дивляться на нас очі генія, закутого у бронзі рукою скульптора Молодожанина. Складаємо велику китицю біло-синіх гвоздиків з написом на золотій шарфі: „Товариство Українсько-Американських Сеньйорів, Філядельфія" (по-англійськи). Проф. Винницький пригадує нам, як постав цей величавий пам'ятник, які були труднощі і як це велике діло увінчалося успіхом. Він закінчив своє слово уривком промови капеляна Ф. Бравна-Гарріса в Сенаті в 1964 році з нагоди відкриття цього пам'ятника, що його він назвав другою статуєю Свободи в Америці, до якої будуть приходити представники поневолених народів і будуть кликати: „О Боже, як довго, як довго?" Ірена Райнер нав'язала до величавого концерту, що відбувся після відкриття пам'ятника 1964 року у Вашінґтоні, в якому виступив мішаний хор „Кобзар" з Філядельфії, і мішаний хор „Трембіта" з Нюарку, виконуючи симфонічну контату до слів Шевченка „Посланіє" в супроводі оркестри Антона Рудницького. Слідували ще знімки і мила зустріч з випускниками катедральної школи з Філядельфії, прогулька яких також привела до статуї Шевченка.

Їдемо далі, крізь вінка в автобусі оглядаємо доми чужих амбасад і зупиняємося перед великим гарним будинком. Це філія Українського Католицького Університету, дарунок для українців від покійного Патріярха Кардинала Йосифа. Нас вітає заступниця голови філії УКУ Теодозія Кічуровська, і її адміністратор Марко Левицький, який працює в заложеному тут при Товаристві св. Софії дослідному університеті релігійних переслідувань в Україні. Праця полягає на збиранні доказових матеріялів і публікованню їх в англомовному періодику Товариства, Тут відбуваються спорадичні виклади, відчити і конференції. Дім гарно влаштований в українському дусі, на першому поверсі каплиця і кімната, яку можна б назвати малим музеєм. Дякуємо за гостинність, прощаємося з гостинними господарями і їдемо до Балтимору.

Наша ціль — великий модерний апартаментовий будинок сеньйорів, який бажаємо оглянути. Коли входимо, представниця вітає нас словами — „Слава Ісусу Христу". Маємо змогу помитися, відпочити і з'їсти в їдальні смачний обід за мінімальну заплату. Дім має допомогу федерального Уряду, мешкання гарні і недорогі. Мешканці в більшості українці, є також трохи інших слов'ян. Пізнаємо українського молодого священика о. Івана Дорнича, який живе з родиною в будинку, оглядаємо каплицю, в якій він відправляє Служби Божі. Перед від'їздом виходимо ще на дах шостого поверху, звідки подивляємо панораму цілого міста. Час додому, голова дякує паням за гостину, ще кілька хвилин на прощання, і вже сидимо в автобусі, в дорозі до Філядельфії.

Виглядало б, що ми змучені і будемо дрімати, та ні, ми бадьорі і веселі, ще раз переживаємо події дня і ділимося враженнями. Ірена Ільницька приходить до висновку, що „Голос Америки" повинні відвідувати інші наші організації, зокрема молоді. „Голос Америки" хоче чути наші голоси, наші побажання, мати з нами дискусії, а це дуже важливий фактор в маніпулюванні українськими радіопересиланнями. Проф. В. Винницький говорить про справи організаційні, він пригадує, що на наступних ширших сходинах сеньйорів буде висвітлений фільм Новицького „За стерном долі" з життя українських поселенців в Америці.

Ірина Рейнер

У кризі...

(Закінчення зі стор. 2)

стріляти без надуми.

В ілюстрованому журналі „Тайм" із 8-го липня ц.р. появилося інтерв'ю з чотирма колишніми директорами Сі-Ай-Ей за президентів Ричарда Ніксона, опісля Джералда Форда і Джіммі Картера. Ричард Гелмс, Джеймс Шлесінджер, Віллім Колбі і Стемфілд Тирнер одностайно висловилися проти такої боротьби з міжнародним тероризмом, яка полягала б на „ліквідації" окремих осіб. Вони доказували, що це не тільки неетично й суперечне з міжнародним правом, але недоцільне. Поруч із ними висловилися у телевізійних показах та пресових інтерв'ю такі „капацітети" у справах крайової безпеки, як Генрі Кіссінджер, Збіґнев Бжезінські. Всі вони стверджували, що Америка має силу і змогу перевести кожну складну збройну операцію, але звертали увагу на державну рацію, яка рахується з ближніми і дальшими політичними наслідками такої операції. Реґен кількакратно підкреслював, що винуватці повинні знайти „кару". За голосами добрих знавців міжнародних відносин і настроїв в американській державній верхівці можна припускати, що ще за урядування Роналда Реґена будуть переведені якісь поважні військові дії проти Ірану та проти Нікараґуа в Центральній Америці.

Несподіване занедужання Реґена з потребою переведення двох шпитальних операцій — це був черговий іспит американської державницької зрілости. Всі, не тільки приязні, але й ворожі Роналдові Реґенові газети одностайно принесли на перших сторінках вислови співчуття Президентові з бажанням швидкого видужання. „Ми потребуємо тебе" — писали приязні і ворожі республіканському Президентові часописи. Водночас виявилося, що в тому моменті кризи — надзвичайно складно і ладно діяв адміністраційно-державний апарат. Не було ні на мент затримки в діянні у будь-якій ділянці внутрішньої і закордонної політики. Державна верхівка тримала в курсі справ громадян згідно з приписом „Нарід має право знати". Під час кризи з закладниками Реґен відкликав плян відпочинкової подорожі до Каліфорнії і залишився у Вашінґтоні. В час, коли захворів Реґен, віцепрезидент Джордж Буш відкликав свій плян відпочинку у своєму рідному стейті Мейн і, прилетів негайно до Вашінґтону. Нова криза виявила знову зрілість американської державної верхівки. Чи не варто б і нам, українцям, дечого навчитися від них?

Речиталь учнів студії проф. І. Заячківської-Гаврилюк

Проф. І. Заячківська-Гаврилюк презентує учасникам речиталю студії абсольвентку Памелю Додиг, вручивши їй диплом. Поруч — учні Ліна Василина і Галя Палка.

Учні студії, які виступали в програмі річного речиталю із своєю вчителькою І.З.Гаврилюк.

(Світлив: Мирослав Василина)

Від довгих років з успіхом працює тут фортепіянова студія проф. Ірини Заячківської-Гаврилюк, даючи нашій молоді солідну і дбайливо опрацьовану програму музичного навчання.

Почавши ще з половини 50-их років, педагогічна праця проф. І.З. Гаврилюк завжди приносила на цьому терені помітні успіхи. Уже біля дві сотні учнів пройшли через студію, вивчаючи гру на фортепіяно й теоретичні предмети. Частина цих учнів, діставши добру підставу, поступила на дальші студії музики у вищих школах та університетах, інші доповнювали свою освіту кількарічним навчанням у студії. Деякі, більш талановиті учні, виступають на програмах громадських імпрез, як солісти, чи акомпаньятори (згадати б останній виступ Каті Ровз і Ліни Василини на святі матері й на святі героїв у травні ц.р.), тому громада вдячна нашому невтомному педагогові, яка у працю над школенням музичного доросту вкладає максимум своїх зусиль.

Цьогорічний річний речиталь учнів фортепіянової студії відбувся тут 17-го червня ц.р. в авдиторії Свято-Покровської парафії, перед численно зібраними батьками і гістьми.

Програму речиталю вела проф. І.З.Гаврилюк українською мовою, презентуючи публіці своїх учнів, а Марія Гусак-Ровз подавала англомовні пояснення.

Виступали учні початкових трьох років навчання: Лариса Рожа, Андрій Панчишин і Тарас Рожа. В середній групі 4-5 року навчання добре зарепрезентували себе учні — Таня Василина, Тереса Рожа, Микола Рожа, Наталка Панчишин, Каролина Ліс. Присутні з приємністю заслухали виконані точки заавансованих учнів 7-го року навчання: Ліни Василини, Карі Ровз і учениці 8-го року, Галі Палки, які виконували твори Моцарта, Баха і Бетговена.

У другій частині програми виступила визначна учениця й цьогорічна абсольвентка студії Памеля Додиг, яка впродовж 9-літнього навчання в студії та в своїх виступах на щорічних речиталях завжди визначалась талановитим виконанням музичних творів. Закінчуючи програму навчання в студії, Памеля вибилась на чільне місце в школі, де була постійною акомпаньяторкою шкільного хору й оркестри, і часто виступала як солістка в шкільних програмах. Памеля плянує продовжувати музичні студії в університеті. У програмі свого виступу на цьому речиталі Памеля Додиг виконала „Патетичну сонату" Бетговена і „Рондо" Мо-

(Закінчення на стор. 4)

ГОЛОВНА УПРАВА ТОВАРИСТВА УКРАЇНСЬКИХ ІНЖЕНЕРІВ АМЕРИКИ

ділиться з усіма Членами та усім Громадянством сумною вісткою, що дня 3-го серпня 1985 року відійшов від нас у Вічність

бл. п. Інженер-хемік

МИХАЙЛО Т. ШУЛЬ

бувший голова Т.У.І.А.

Опечаленій Дружині Розалії, синові д-рові Андрієві та усій Родині наші найглибші співчуття.

Головна Управа Т.У.І.А.

ДИРЕКЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ІНСТИТУТУ АМЕРИКИ

ділиться сумною вісткою з Членами, Прихильниками та всім Громадянством, що дня 11-го серпня 1985 року відійшов у Вічність на 66 році життя

бл. п.

ВОЛОДИМИР (ВОЛТЕР) СТАСЮК

інженер-електрик

ПАНАХИДА у середу, 14-го серпня 1985 р., о год. 7:30 веч. у похоронному заведенні Brough Funeral Home, 535 Springfield Ave., Summit, N. J.

ПОХОРОН у четвер, 15-го серпня 1985 р., о год. 10 ранку з церкви св. Івана Хрестителя при 719 Sanford Ave., Irvington, N. J. **та о год. 1-ій на цвинтар св. Тереси** Passaic St., Summit, NJ

Опечаленій Родині складаємо найщиріші співчуття

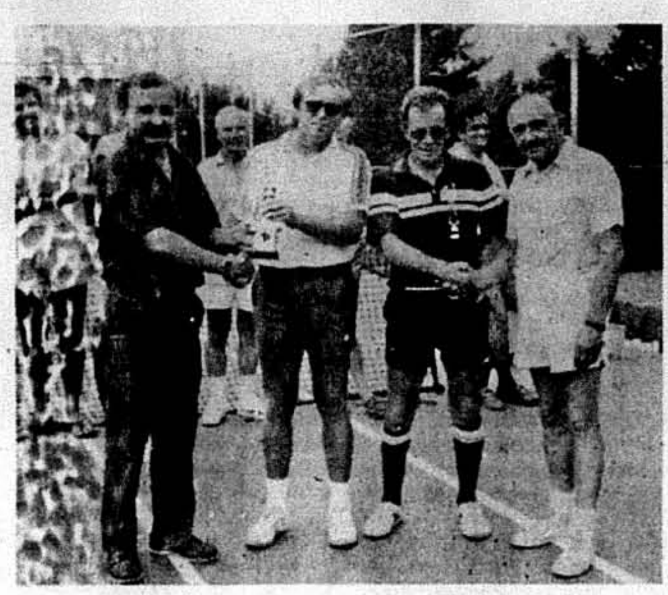
Дирекція Українського Інституту Америки

Нові пари...

(Закінчення зі стор. 1)

Л. Савчак і Д. Чорній приймають гратуляції з нагородами від І. Рабкевича і М. Сосяк.

Нагороди за друге місце приймають від І. Рабкевича і Р. Ракочого Ю. Савчак (зліва) і З. Снилик.

Пара Т. Савчак (зліва) і А. Кутко здобула друге місце і отримала трофеї від О. Кизика (зліва) і Ю. Савчака.

Нагороди Союзівки фіналістам вручив управитель оселі Іван Рабкевич і „Міс Союзівка" Маріянна Сосяк та члени турнірової комісії.

Наступний турнір на Союзівці — це крайові індивідуальні першенства УСЦАК за нагороди УНСоюзу і грошові стипендії, які відбудуться під час довгого вікенду з нагоди свята Дня Праці. Реченець зголошень — четвер 22-го серпня ц.р. Зголошення, які появляються в „Свободі" і в „Українському Тижневику", слід висилати на адресу: Mr. Roman Rakoczy, Sr., 158 Manor Ave., Cohoes, N. Y. 12047.

РЕПРЕЗЕНТАНТ ДЖЕЙМС ФЛОРІО гостро скритикував Агенцію охорони довкілля, за те, що вона не припильнувала небезпечних токсичних хемікалій у фабриці Юніон Карбайд в місті Інституті, в Західній Вірджінії. Понад 100 осіб захворіли 11-го серпня коли токсичний газ вишарував з фабрики і пошкодив людям очі і легені. Флоріо твердить, що Агенція охорони довкілля повинна перевірити подібні фабрики в країні і позбутись небезпечних токсичних хемікалій.

ФАРМЕРИ В СТЕЙТІ Айдаго мають великі економічні проблеми цього літа, тому що є великий брак води, сонце палить урожаї і є велика пошесть комах коників стрибунців, які з'їдають збіжжя і ярину.

АГЕНЦІЯ ОХОРОНИ довкілля дала дозвіл вживати хемікалію яка має в собі небезпечний токсит ДДТ. Уряд заборонив вживати ДДТ кілька років тому, коли показалося, що він дуже токсичний і шкідливий. Але агенція охорони довкілля видала рішення, що вживання цієї хемікалії має більше користей, ніж небезпек.

День радости

8-го червня ц.р. відбувся випуск абсольвентів школи українознавства та релігії при православній парафії св. Покрови в Філядельфії, Па. Учні закінчили 11-ту клясу, програма якої дорівнює програмі середньої школи українознавства.

Було великою радістю й насолодою спостерігати веселі й усміхнені обличчя наших абсольвентів. Рівно в 5.30 год. по полудні був відправлений урочистий Молебень в сослуженні священиків: настоятеля парафії св. Покрови митр. прот. о. Михайла Борисенка, митрата о. Франка Істочина, настоятеля катедри св. Володимира у Філядельфії і митрата о. Івана Біланича, настоятеля церкви Царя Христа у Філядельфії. Під час Молебня співав хор під керівництвом диригента інж. П. Гурського, що звеличувало урочистість.

Після Молебня присутні, батьки і гості, зайшли до залі й зайняли місця за столиками. Після цього був урочистий момент — вхід абсольвентів до залі під звуки гри на піяно молодої учительки Лесі Рудої, вихованки цієї школи. Завпед школи Марія Євсевська під гучні оплески присутніх представила абсольвентів за порядком альфабету.

Отець Борисенко, він же директор школи й учитель, привітав теплими і щирими словами абсольвентів та присутніх на залі. Після змістовного слова й найкращих побажань абсольвентам він видав їм свідоцтва про закінчення школи українознавства та релігії. Змістовним і щирим словом привітали абсольвентів отці Ф. Істочин та Біланич.

Українські організації також не забули свого національного обов'язку. Крім слів привіту й найкращих побажань, дали ще й нагороди абсольвентам: голова Об'єднання Православного Сестрицтва в Бавнд Бруку передала книжку для кожного абсольвента „Тиха вода" Л. Івченко; парафіяльне сестрицтво св. Ольги вручило чек на 100 дол. на потреби школи. Слово привіту й побажання сказала О. Гурська, культурно-освітня референтка сестрицтва. Від української Щадниці привітав інж. П. Гурський і вручив чек на 100 дол. для школи.

Від молоді - ОДУМ, привітав Ю. Іхтіарів і передав чек на 100дол. для школи. Т. Бурка, вітаючи абсольвентів від парафіяльної управи, як голова, вручив подарунки абсольвентам по 20 дол. кожному. Подарунок від Батьківського комітету вручила п-і Голубовська для кожного. В. Трипупенко, діяльний і довголітній голова Батьківського комітету, вручив чеки абсольвентам від Народного Союзу. Всім жертводавцям велике й щире українське „спасибі".

Коротко й змістовно привітав абсольвентів керівник кляси д-р П. Клюк, що заступав попередню довголітню учительку О. Піддубну, попереднього керівника кляси, яка промовляла після нього.

Всіх присутніх запросили до трапези, що її поблагословив О. Біланич. Столи були чудово удекоровані, особливо головний стіл абсольвентів — чудовими квітами, про що подбав Батьківський комітет. Смачні й різноманітні страви приготовлені невтомними руками нашого сестрицтва на чолі з головою С. Силін та членами Батьківського комітету. Велика їм дяка й шана. Під час трапези мали слово наші абсольвенти. Слово подяки всім учителям, батькам, Парафіяльній раді, всім, хто спричинився до забезпечення успішної праці наших абсольвенті.

Слово абсольвента Андрія Телепка було взірцем досягнень науки й виховання в школі українознавства.

Після обіду почалось скромна мистецька частина. В програмі в основному були привітання й побажання абсольвентам молодших кляс. Чудово з надхненням й почуттям продеклямували „Привіт випускникам"(автор Л. Степова) учні 10-ої кляси — Ліда Чаплинська, Леся Заяць, Віктор Власенко і Доріян Юрчак, за що одержали грім оплесків. Доріян Юрчак чудово виконав сольо на скрипці „Ой під горою", обр. Яременка; Христя Рудий — сольо на скрипці „Танець" Ф. Бейер та „Чардаш" Й. Брамс, також добре; акомпаньювала Леся Руда. Віра Літкевич, учениця 5-ої кляси проспівала пісеньку „Узяла лисичка скрипку", муз. А. Филипенка, дуже добре і публіка нагородила її гучними оплесками. „Прощальне слово" виконали учні 5-ої кляси В. Літкевич і С. Рудакевич, а вірш гарно склала Л. Степова, їхня вчителька. На закінчення М. Євсевська, завпед школи, висловила щиру подяку за співпрацю й допомогу школі всім добродіям: учителям – за корисну й патріотичну працю для добра наших дітей; Батьківському комітетові за дружню товариську співпрацю; Парафіяльній управі за те, що завжди йшли назустріч з допомогою (наприклад упорядковане й завжди чисте й тепле приміщення); нашому парафіяльному сестрицтву, що завжди йшло на допомогу своєю працею; всім батькам, п-ву Кудрикам, Плахутам, Рудакевичам, за співпрацю й допомогу у всьому. Щасти всім, Боже, й надалі щиро з нами працювати.

На закінчення всі присутні на заклик П. Гурського проспівали безсмертні слова пісні „Де згода в сімействі". Наша імпреза була родинною і щирою. Хоч цього року не було багато випускників, всього п'ять, а не так, як попередніми роками 15, 17. Після всього „формального" почалася забава.

Бажаємо нашим абсольвентам не загубитися в американському середовищі, а й далі поглиблювати свої знання з українознавства і бути прикладом доброї і гідної поведінки для інших, щоб ми були горді за вас. Щасти їм, Боже, в житті й дальшій науці.

О. Піддубна

Кирконнелл...

(Закінчення зі стор. 2)

Західній Европі, вони будуть складати свідчення проти комунізму і утруднювати діяльність тамошніх комуністичних партій, які працюють для Сталіна й світової революції. 2) Коли ж вони поїдуть прямо до своїх домів, то можуть стверджувати, щось зовсім протилежне до совєтської пропаганди, а саме, що Европа не є декадентською частиною світу, не стогне в капіталістичному ярмі та не бажає собі визволення совєтами. Таких свідків внутрі, чи назовні, слід знищити. Альянтські війська стають спільниками чорних діл Кремля", — стверджує автор.

Далі Кирконнелл пише: „Ввесь рекорд совєтських відносин до України є кровожадний. За 21 рік миру від 1921 — 41 років там були постійні чистки волелюбних людей за допомогою куль і переселень до велетенських невільничих таборів в УССР, де вони мабуть творять половину теперішнього ув'язненого населення в кількості 20 мільйонів від Білого до Охотського моря. В 1933 році, на наказ Сталіна, карано штучним голодом свободолюбних селян за спротив колективізації, що спричинило голодову смерть кількох мільйонів українців. Подібно, коли совєти силою таємного „договору вбивців" з Гітлером у 1939 році окупували східні землі Польщі, почали систематичну депортацію та ліквідацію півмільйона українців, поляків і жидів".

Для кращої ілюстрації наведеного автор поміщує лист українського баптиетського пастора Л. Жабка Потаповича, в якому він на основі переживань одного емігранта змальовує жахливу картину дійсности за Залізною завісою. Цей емігрант ще й сьогодні, у вільній Америці, коли серед ночі загуркотить під хатою авто, панічно схоплюється з постелі і довго не може привести до ладу розшарпані нерви, а це на згадку „чорного ворона", який ніччю в Західній Україні завіз його до тюрми з нелюдськими умовинами побуту, звідки разом з тисяччю інших ув'язнених українців забрали його вантажним автом до ліска з глибокою шахтою копальні солі, до якої совєти брутально скинули найменше 600 в'язнів і розривами бомб засипали їх землею. Решту завезли до великого підвалу з купами помордованих і там вбили їх. Згаданий емігрант пострілений в потилицю зі зламаною щокою та глибоким шрамом від кулі поперек обличчя чудом пережив цю жорстоку масакру в'язнів між Добромилем та Хировом у Старій Солі. Коли він згадує про ту жахливу подію, блідне, його голос дрижить і міняється в придушений тихий шепіт. І важко його заспокоїти...

Повищу варварську масакру українських в'язнів у шахті, а згодом у підвалі потверджує колишній мешканець Ніжанкович Лев Іваш, що живе тепер у ЗСА. У шахті між іншими загинув теж відомий кооперативний та просвітянський діяч околиці А. Більо.

Кирконнелл каже, що свідчення пастора Л.Ж. Потаповича верифікують рапорти про насильне підчинення Української Католицької Церкви православній маріонетці патріярхові Москви Алексєєві, який є під строгою контролею „товариша" Карпова, голови Державної Ради для справ Православної Церкви. Він є комуністом і поліційним агентом. Велику кількість уніятських священиків розстріляно, а сотки ув'язнено. „Володіння терору є в ході..." — наголошує автор.

Беручи до уваги трагічну передісторію, українці у Західній Европі знають, що їх поворот під совєтську кормигу, означає певну смерть. Тому нічого дивного, що трапляється багато самогубства, що загрожені примусовою репатріяцією, стараються роздобути отруйні пастильки, як останній засіб, що українські священики в західній зоні просять американське командування відкласти на короткий час вивіз для приготування вірних на християнську смерть, щоб висповідатися і прийняти св. Тайни. Кирконнелл пише: „Трагічним коментарем морального занепаду наших часів є те, що ту кричущу несправедливість довершує Росія за згодою альянтів. Атлантійська хартія стала посміховиськом, скропленим невинною кров'ю помордованих мільйонів."

„Що ми скористали за шість років війни, коли на наших очах жертвується слабких і безпомічних тиранії Сталіна, щоб з'єднати його?" — питає Кирконнелл і стверджує, що головною перешкодою є постійна пропаганда сталінських комуністичних ступайків у всіх країнах. У червоній пресі Канади та інших держав півмільйона українських втікачів у Західній Европі, шляхетних хліборобів з колишньої Польщі, Чехо-Словаччини й Румунії зображують як кілька тисяч фашистських коляборантів, яких повинні були передати совєтам на розстріл.

Коли атеїстичний комунізм може величатися брехнею і мордами, то англосаксонські народи повинні перевести швидку й християнську акцію, щоб врятувати рештки українських скитальців від знищення. Їм слід признати недвозначне право на азиль, нансенського типу пашпорт, вільне навчання їхніх безпомічних дітей і негайну клявзулю постійного притулку в Західній Европі, або Америці.

Офіційний орган головної квартири УНРРА в Австрії, коментуючи у своєму випуску з грудня 1945 року бажання українських біженців еміґрувати до Канади, ЗСА і Бразилії заявив: „Ми можемо впевнити ті народи — із глибини сердець, — що найщиріше підтримуємо прийняття ними наших українців. Ми думаємо, що вони стануть зразковими громадянами."

* * *

Знаменита стаття В. Кирконнелла з-перед 40 років є дуже актуальна і сьогодні та заслуговує на те, щоб її перевидати масовим тиражем й доручити компетентним чинникам ЗСА, Канади та інших свободолюбних країн. У сорокових роках вона допомогла припинити наклепи на українців і насильну репатріяцію. Віримо, що й тепер своїм потрясаючим змістом вона просвітить уми незрячих і скаже їм, хто є справжнім злочинцем, над яким суд міжнародного трибуналу, на шкоду всього людства, припізнився найменше на 50 років, враховуючи голодову облогу України.

Прізвище Ватсона Кирконнелла, як сердечного приятеля українського народу повинно бути вписане золотими літерами на сторінках наших анналів, щоб зберегти про нього світлу пам'ять для грядучих поколінь.

ВСІ УКРАЇНСЬКІ ДІТИ ДО УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ!

Перші українські „Віза" і „Местер" картки

„Віза" і „Местеркард" - це нові засоби плачення всякого роду зобов'язань і користування швидким кредитом. Ідучи з вимогами часу, кредитівка Самопоміч у Дітройті, перша серед українських кредитівок, почала постачати їх своїм членам, керуючись бажанням запевнити їм повні банкові обслуги. Користі для членів тут очевидні. Для молодих це найлегший спосіб встановити для себе кредит — факт такий важливий в умовах нашого життя. Кредитові картки звільняють від потреби мати при собі готівку і тим самим запобігають можливості втрати через крадіж або рабунок. Тут відпадають оплати, які потягає за собою уживання чеків. Важливим є та обставина, що кредит одержується без проволоки, в хвилині його потреби. Це вигідна форма зберігання грошей в подорожах по цілому світі, при чому виміна грошей дотримується актуального курсу. Як відомо, річне зіставлення всіх платностей є важливою справою при виповнюванні податкового зізнання. Місячні звіти які член одержує при вживанні цих карток, є вигідним і вірогідним джерелом потрібних на цю ціль інформацій.

Дирекція кредитівки свідома, що деякі члени вже користуються тими кредитовими картками, придбаними в інших фінансових інституціях. Їм хочемо звернути увагу на, те що умови користування ними через кредитівку Самопоміч є більш вигідні. Кредитівка не побирає жадної місячної чи річної оплати. Від рахунку, заплаченого перед наступним місячним звітом, кредитівка не буде числити жадних відсотків. Процент на балянсову суму буде 16.56 відсотка. На ці картки також можна дістати готівку.

Із точки бачення загальної користи треба підчеркнути, що приходи, які кредитівка нагромаджує із обслуг своїх членів, не попадають в чужі руки, не збагачують уділовців чужих фінансових установ. Вони залишаються внутрі української громади і тим самим зміцнюють фінансову базу нашої спільноти, що в наслідках дозволяє нам зміцнити наше загальне становище в середовищі, яке так маркантно оцінює все міряном фінансової сили.

Така важлива прогресивна дія кредитівки Самопоміч повинна стати заохотою для членів користати з усіх обслуг кредитівки, як також повинна стати заохотою для тих, які ще стоять осторонь, вкючитися в її членство та користати з усіх цих привілеїв, які є надбанням багатьох років інтенсивної праці. Отже, „Свій до свого по своє".

Володимир Баран

Речиталь...

(Закінчення зі стор. 3)

царта. Захоплені слухачі не щадили оплесків абсольвентці, якій від студії вручено китицю квітів і пам'ятковий подарунок.

На закінчення речиталю учні студії виступили з подякою своїй вчительці, вручивши їй китицю рож, а від імени вдячних батьків слова признання і подяки для керівника студії виголосила Марія Гусак-Ровз.

СМБ

Перевидано...

(Закінчення зі стор. 1)

пущений ще у 1926 році, сьогодні не вповні актуальний і в ньому бракує багато правничих термінів, які виникли пізніше. Саме тому вони поспішають із своїми дальшими працями з цієї ділянки.

Ентузіясти Науково-Дослідного Товаритва Української Термінології, що існує вже від 1977 року стверджують, що їхня праця залежить від зрозуміння і жертвенности нашої громади, бо тільки в цей спосіб вони можуть плянувати та видавати дальші праці з так важливої ділянки, якою є українська термінологія в поодиноких ділянках.

Саме тільки завдяки пожертвам громадянства інформує К. Церкевич, видано досі вже вісім книжок та можна плянувати чергові.

У переданому редакції виданому правничому словнику находимо на кінці довгий список жертводавців на це видання, яке розпочинається сумою 500 дол., а кінчається на пожертві 5 долярів.

Значить Науково-Дослідне Товариство Української Термінології знаходить прихильників серед нашої спільноти, яка відома зі своєї жертвенности на кожну добру ціль.

Словник, в твердій обкладинці коштує 15 дол. і його можна замовляти при 166 Перша авеню, в Ню Йорку.

Вступайте в члени УНС